

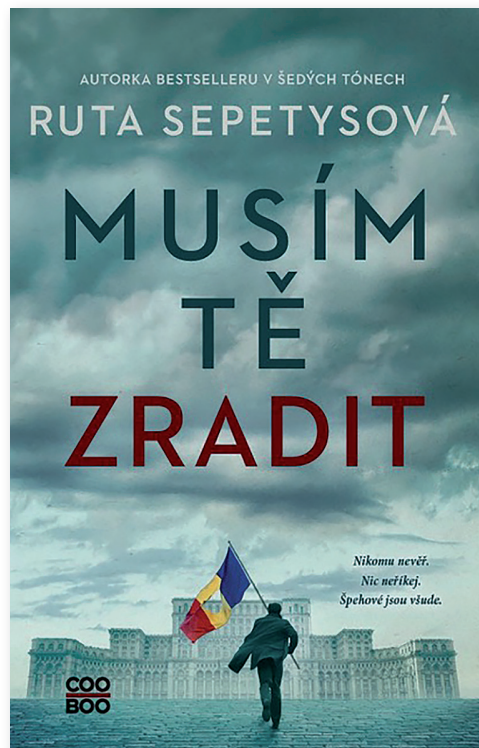
Jak se nám líbí...

Knihy, o kterých se mluví a které jsou aktuálně na pultech hodnotí Martina Vlčková a Alena Němečková.

Knihy, která se nečte, ale hltá

Americkou spisovatelku s litevskými kořeny Rutu Sepetysovou jsem znala pouze z doslechu – věděla jsem o ní, že píše romány pro teenagery a je v tom dost

dobrá, ale protože do téhle věkové kategorie už dlouhou dobu nepatřím, ignorovala jsem ji.

Pak se mi do ruky dostala její poslední kniha s názvem *Musím tě zradit* a já se do ní začala. Jen tak, na pár minut... Z těch se ale vzápětí staly hodiny a z hodin dva víkendové večery, které jsem prožila ve společnosti sedmnáctiletého Cristiana Florescu, hlavního hrdiny a zároveň vypravěče celého příběhu. A taky snílka, který v komunistickém Rumunsku roku 1989 sní o tom, že se stane slavným spisovatelem. Sny, přání a vize jsou tím jediným, co tenhle sympatický mladík má. Jinak jsou jeho vyhlídky v době vlády diktátora Ceausescu dost tristní.

Stejně jako jeho dosavadní život v jednopokojovém bytě, kde se tísní s rodiči, sestrou a nemocným dědečkem. Velmi často bez vody, elektriny, jídla. Se všudypřítomnou cenzurou, rozkazem a omezováním. A to se ještě jednoho dne na scéně objeví tajná policie a nutí ho, aby na své blízké donášel. Odmítnout se nedá a Cristian se dostává do začarovaného kruhu. Má výčitky, je zmatený, vystresovaný a bojí se, že i jeho spolužáci a kamarádi patří k informátorům. Jeho bolest, zoufalství a smutek jsou až hmatatelné. Několikrát se mi dokonce stalo, že jsem knížku musela odložit a celou situaci

rozdýchat. Ale za chvíli jsem se k ní vrátila a pokračovala ve čtení. Přestat opravdu nešlo. Ruta Sepetysova je totiž famózní vypravěčka. Vtáhne vás do děje a nepustí, dokud nepřelouskáte poslední z celkem osmdesáti kapitol. Ty jsou mimochodem velmi krátké a úderné. A jejich názvy jsou v rumunštině, což je nápaditý detail.

Vše pak umocňují černobílé fotografie, na kterých jsou autentické výjevy z tehdejší Bukurešti – od nekonečných front na jídlo, oprýskaných aut a zanedbaných panelových sídlišť až po komunistického diktátora a jeho manželku, kteří zničili život milionům lidí. To není fikce, ale realita. V učebnicích dějepisu vypadá možná nudně a nezábavně, ale v románové formě vám bez přehánění bere dech. A donutí vás sednout k počítači a vyhledat další informace. Přátrá po osudech dalších Cristianů. Nebyť Hlostejný. Jak Ruta píše v jedné ze svých poznámek na konci románu: Když se utrpení vytáhne na světlo a nahlas se o něm promluví, lidské bytosti, které zažily či zažívají útlak, vědí, že nejsou zapomenuty. Společně dokážeme posvítit do temných koutů minulosti. (mavi)

Ruta Sepetysova
Musím tě zradit
Albatrosmedia, 360 stran, 499 korun
Hodnocení ★★★★★

Tak trochu psycho

Iva Hadj Moussa se na sklonku roku vy-tasila se svým v pořadí třetím románem. Jmenuje se *Havířovina* a možná nečekaně se neodehrává v Sudetech.

A dokonce v něm ani nejde o uhlí. Vypravěčkou příběhu je spisovatelka. Podobnost s autorkou, byť se to nabízí, nehledejte. Její hrdinka je jako spisovatelka neúspěšná. S druhým románem se jí nepodařilo navázat na nadějně hodnocenou prvotinu. A vůbec se jí moc nedaří, právě se ocitla na lince životních sinusoid tak hluboko, že se vrací k rodičům. Hlavní zápletku nedrží ani neúspěch, ani ztracená láska, ale pátrání po tajemství starého chátrajícího domu v sousedství. Barabizna v zanedbané zahradě jako by přitahovala neštěstí a tragédie. Právě tady vytuší hrdinka (Hadj Moussa ji v celém románu neosloví jménem) poklad. Nehledá zlato, ale příběh, který by jí přinesl úspěch u kritiky i čtenářů.

Moussa použila v *Havířovině* podobný koncept jako v případě Šaliny do stanice touha. Vyprávění zpočátku běží jakoby mimochodem, dialogy sviští, postavy se

zhmotňují, jako byste je znali. Takoví lidé přece bydlí i vedle vás. Není to náhoda, Moussa umně využívá svou znalost charakterů (vystudovala psychologii). Má skvělý pozorovací talent! Strašidelný dům stojí snad v každé vesnici. Každý má nějaké strachy, které si nese z dětství. A když máte dojem, že víte, co se stane na další stránce, rozjede se vyprávění tak napínavé, že obrátíte stránku za stránkou, dokud nejste na poslední. Autorka použila sice zdánlivě banální dílky do své románové skládačky – rozchod, strašidla, duchové, sex, vydírání..., dohromady to ale banální není ani trochu.

Je to detektivka, a zároveň není. Je to horor, ale vlastně není. Je to perfektně vystavený psychologický román. Dokonce možná budete mít po přečtení pár dní živější sny a podezřívavěji mříjet své sousedy. A možná se vám otevrou vlastní traumata z dětství. (alk)

Iva Hadj Moussa
Havířovina
Host, 223 stran, 349 korun
Hodnocení ★★★★★

